

JIŘÍ LEVÝ VE VZPOMÍNKÁCH SOUČASNÍKŮ

[...] úsměv mého staršího přítele, úsměv, který vycházel vstříc druhému člověku a s kouzlem samozřejmosti přes hranice národních a názorových rozdílů navazoval kontakt, ten úsměv, tak mocný ve své bezbrannosti, neboť se mimoděk odvolával na závazné spolupracovníctví, spjaté se samou podstatou úsilí v oblasti slova – jeho, Jiřího Levého, a jen jeho úsměv je právě tak nenahraditelný, jako je těžko změřitelná (bylo by proti jeho duchu napsat – nezměřitelná) zásoba informace nebo variety, určení, rozlišení a vztahů, kterou v nedlouhé době vědecké činnosti vytvořil ve svém vědomí.

– **Miroslav Červenka** (1967) *Česká literatura* 15 (2):159.

Tuhle jsem si vzpomněl na poslední setkání s Jiřím Levým: několik dnů před Vánoci 1966, na nějaké překladatelské (?) schůzi. Vždycky odevšad odcházel dřív, před koncem, aby stihl letadlo nebo vlak do Brna. Už byl na odchodu, stál v hale Klubu..., spolu jsme prohodili jen pár slov. Říkal jsem mu něco, co říkám pořád, že jsem ze všeho umोřenej, že je to všechno stejně marnost v té kleci cenzury, v tom obskurním lese blbů... Vzpomínám si na ten jeho obligátní „zlatý“ úsměv, když mi na to řekl: „Já vím, já vím, ale stejně si myslím, že i v tom je potřeba pořád se pokoušet...“

– **Jan Zábrana** (2001) *Celý život*, Praha: Torst, 273–274.

Levý spojoval ve své osobnosti dvě vlastnosti, které jsou nutné pro literárního teoretika vysoké úrovně: potřebu pro exaktnost teorie a pojmosloví a citlivost pro estetické kvality literárních děl. Ti, kdo ho poznali osobně, našli v něm člověka naprosto, naprosto spolehlivého a vysoce kulturního. Byl to jeden z těch krásných mužů, které mi bylo dopřáno nazývat přáteli.

– **Lubomír Doležel** (2013) *Život s literaturou*, Praha: Academia, 123.

... z úst [Josefa Škvoreckého] zazněla – bohužel nad rakví v brněnském krematoriu – ta nejuvýstižnější charakteristika Jiřího Levého, kterou jsem kdy slyšel a kterou nikdy nezapomenu, totiž že to byl skvělý vědec a až ANACHRONICKY DOBRÝ ČLOVĚK. ... jeho čára života ... je totiž až neuvěřitelně přímá ... anachronicky předjímaje vývoj – soustředil [se] na teorii překladu... [Škvoreckého] myšlenka o anachronicky dobrém člověku ... dojíímá, zejména nás, kteří jsme toho anachronického dobrého člověka tak zblízka znali, a znali trochu i jeho příběh.

– **Ivo Osolobě** (1993) *Anachronismy Jiřího Levého. Tvar* 27–28 (4): 16.

Jeho téměř tisícistránkové dílo „*České teorie překladu*“ (1957) je přehledem vývoje překladatelských metod a teorií... Svě výzkumy Levý dovršil monografií „*Umění překladu*“ (1963). Tyto dvě práce z něj činí zakladatele české vědy o překladatelství jakožto součásti národní kultury. Dílo bylo přeloženo do ruštiny a němčiny, neboť jeho základní myšlenka o nutnosti skloubení literárněvědné a lingvistické metody zkoumání představovala tehdy novum... Že Levého ohlas ve světě nebyl ještě větší, zavinila doba. Dnes by o jeho práce stála přední světová nakladatelství... Byl to nejen velký vědec..., ale i nesmírně hodný a noblesní člověk.

– **Jaroslav Peprník** (1996) Vzpomínka na Jiřího Levého, in *Zakladatelé a pokračovatelé: památník osobností obnovené univerzity*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 122–123.

Vybrala Zuzana Jettmarová